

SYTUACJA NA RYNKU CONSUMER FINANCE

I kwartał 2013

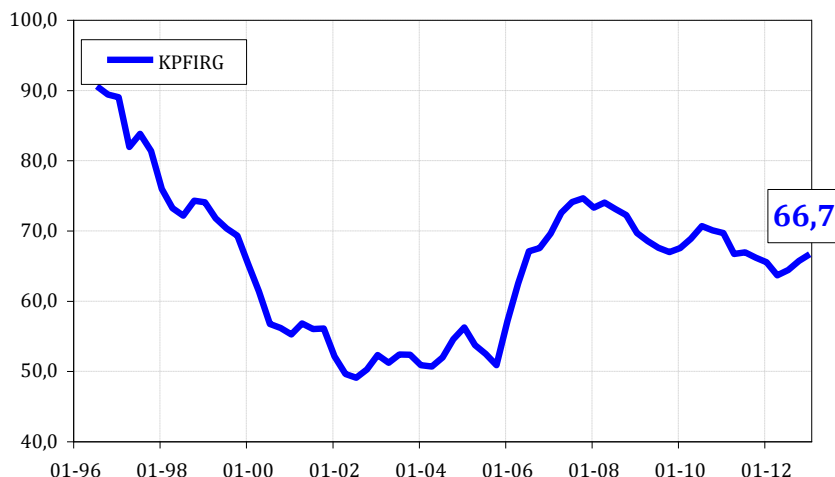
INFORMACJA SYGNALNA

SYTUACJA NA RYNKU CONSUMER FINANCE

I kwartał 2013 roku

OPRACOWANIE: DR PIOTR BIAŁOWOLSKI, DR SŁAWOMIR DUDEK

BAROMETR KPF-IRG WYNIÓSŁ 66,7 (WZROST Z 65,7)

W I kwartale 2013 r. wartość Barometru KPF-IRG wzrosła z 65,7 do 66,7 punktu. Jest to trzeci kwartał z rzędu, w którym wskazania Barometru poprawiają się. Wzrost Barometru daje nadzieje do przełamania negatywnych tendencji na rynku kredytów konsumenckich. Choć należy mieć na uwadze, że nastroje gospodarstw domowych są w ostatnim okresie bardzo wahliwe i może to być poprawa chwilowa. Obecna poprawa nastrojów w połączeniu ze spodziewanym złagodzeniem polityki sektora bankowego w najbliższych miesiącach może wpłynąć na zwiększenie dynamiki zadłużenia gospodarstw domowych – szczególnie w obszarze kredytów konsumpcyjnych. Choć to zależy od stopnia złagodzenia polityki kredytowej.

Obecna dynamika zadłużenia gospodarstw domowych z tytułu kredytów wynosi zaledwie 0,1% r/r. W konsekwencji, w budżetach gospodarstw domowych spłaty kredytów równoważą się z przyrostem zadłużenia. Spowolnienie na rynku kredytów dla gospodarstw domowych wynika głównie z drastycznego spadku dynamiki zadłużenia gospodarstw domowych w obszarze kredytu mieszkaniowego – do poziomu 1% r/r. Jest to częściowo spowodowane spadkiem wartości długów gospodarstw domowych denominowanych we franku szwajcarskim, które z racji osłabienia franka zmniejszyły się w skali roku o ok. 8-10%. Niestety, kredyt konsumpcyjny również kontrybuuje znacząco do obserwowanej stagnacji rynku. Od prawie dwóch lat (22 miesiące) utrzymuje się ujemna dynamika zadłużenia gospodarstw domowych z tytułu kredytów konsumpcyjnych. Spadek zadłużenia konsumpcyjnego gospodarstw domowych sięgnął na koniec 2012 roku 4,9%.

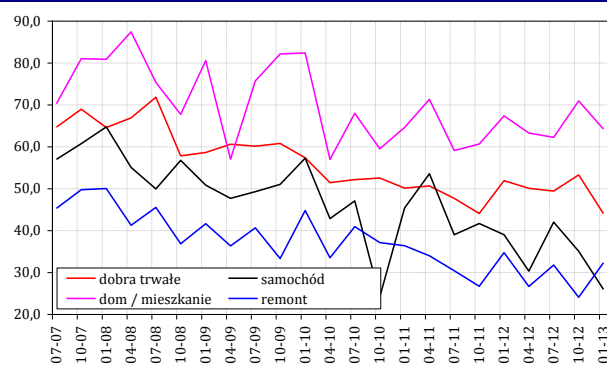
Obecny wzrost wartości Barometru jest w głównej mierze uwarunkowany systematyczną poprawą klimatu oraz skłonności do oszczędzania gospodarstw domowych. Czynniki te będą wpływały na wzrost nadwyżki

środków w sektorze bankowym. Nadwyżka ta powinna zostać spożytkowana na zwiększenie akcji kredytowej. Wykorzystanie tych środków na akcję kredytową jest tym bardziej prawdopodobne, że Rada Polityki Pieniężnej w ostatnim okresie systematycznie obniża koszt pieniądza. Dzięki potencjalnie niższym poziomom oprocentowania kredytów, wielkość zgłaszanego przez gospodarstwa domowe popytu na kredyt powinna rosnąć. Do pozytywnego obrazu można również zaliczyć poprawę w obszarze prognozy sytuacji finansowej gospodarstw domowych. Saldo dla pytania dotyczącego prognozy sytuacji finansowej wzrosło już o ponad 10 pp. względem poprzedniego roku, co stanowi sygnał, że gospodarstwa domowe zaczynają mieć mniejsze obawy związane z sytuacją dochodową, kosztami oraz sytuacją na rynku pracy. To może być czynnikiem sprzyjającym zmniejszeniu powściągliwości w sięganiu po produkty kredytowe. Niestety raczej nie należy się spodziewać, że gospodarstwa domowe sięgną po produkty kredytowe przeznaczone na zakup dóbr trwałych, gdyż od trzech kwartałów obserwowany jest wzrost ostrożności w prognozowaniu wzrostu wydatków na zakup dóbr trwałych. Niestety, również w danych dotyczących sprzedaży detalicznej trudno doszukać się pozytywnych sygnałów dotyczących popytu na dobra trwałe. W grudniu sprzedaż detaliczna w ujęciu rocznym spadła.

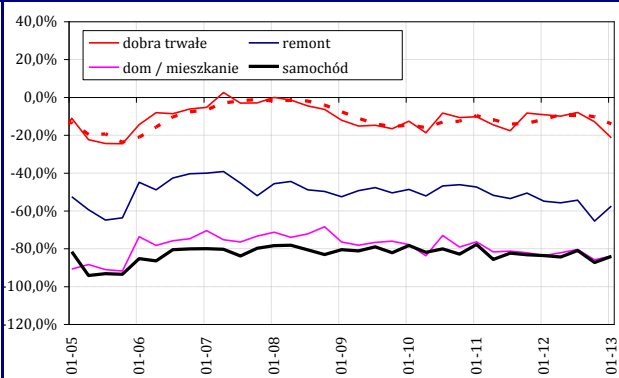
Uwzględniając wskazania Barometru i konfrontując je z wciąż bardzo trudną sytuacją na rynku kredytów można przypuszczać, że w kolejnych miesiącach może dojść do nieznacznego odbicia na rynku kredytów dla gospodarstw domowych. Wydaje się jednak, że wychodzenie tego rynku ze stagnacji będzie bardzo powolne, ponieważ po stronie gospodarstw domowych poprawa jest wciąż bardzo niewielka, a skłonność do finansowania zakupów kredytem znacząco spadła.

RYNEK CONSUMER FINANCE

Łączny odsetek respondentów finansujących wydatki w całości lub w części z kredytu (1Q 2013)

Wskaźnik skłonności do dokonywania poważnych wydatków (1Q 2013)

We wszystkich obszarach objętych badaniem gospodarstw domowych i związanych z prognozą dokonywania poważnych wydatków widoczna jest poprawa prognoz względem poprzedniego kwartału. Mimo to, pozostają one wciąż na bardzo niskim poziomie. Zarówno prognozy gospodarstw domowych dotyczące zakupu samochodu w nadchodzących 12 tu miesiącach, jak i analogiczne prognozy dotyczące zakupu mieszkania utrzymują się od roku na najniższych od siedmiu lat poziomach. Zarówno w przypadku zakupu samochodu, jak i zakupu mieszkania „dość duże” bądź „duże” prawdopodobieństwo dokonania wydatku deklaruje zaledwie po 6% gospodarstw domowych.

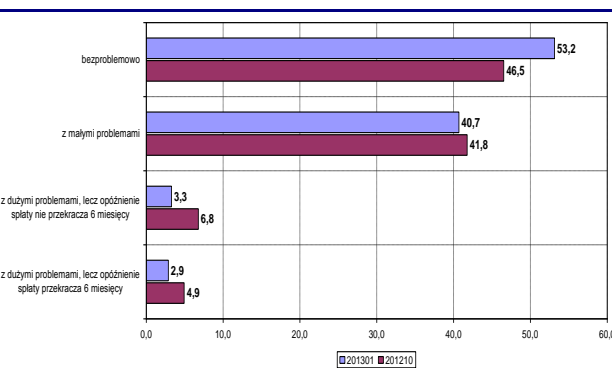
Dodatkowo, nawet jeżeli gospodarstwa domowe decydują się na dokonanie poważnego zakupu, to w dalszym ciągu w bardzo ograniczony sposób chcą go finansować z kredytów. Odsetek gospodarstw domowych planujących przynajmniej częściowe sfinansowanie zakupu mieszkania kredytem jest obecnie na poziomie ok. 65%. W porównaniu, w okresie największej hossy na rynku mieszkaniowym jedynie 10% deklaroowało zakup mieszkania ze środków własnych. W przypadku zakupu samochodu odsetek gospodarstw domowych deklarujących chęć skorzystania ze środków kredytowych spadł do najniższego poziomu w historii – 25,5%.

Przebieg obsługi zobowiązań (dotyczy to nie tylko kredytu), w świetle relacji gospodarstw domowych, znacznie się poprawił względem poprzedniego badania. Zdecydowanie wzrosła dominująca grupa gospodarstw domowych obsługujących zobowiązania bezproblemowo

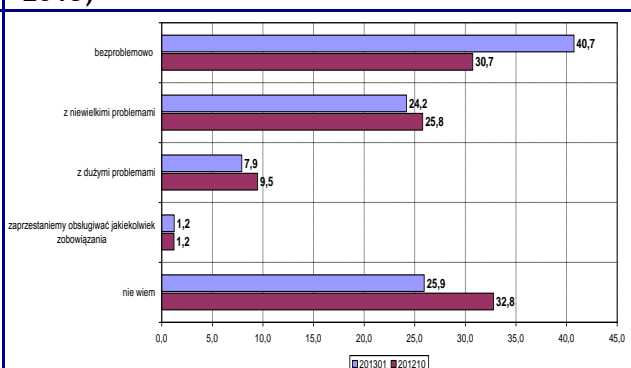
(z 46,5% do 53,2%). Jednocześnie w bardzo niewielkim stopniu zmniejszyła się grupa gospodarstw deklarujących jedynie niewielkie problemy z obsługą zobowiązań (spadek z 41,8% do 40,7%) a bardzo znacząco spadł udział grupy gospodarstw domowych mających duże problemy z realizacją własnych płatności. Stanowią one obecnie 6,2% ogółu gospodarstw domowych, podczas gdy w 2011 r. odsetek ten przejściowo wynosił nawet 16%. Co więcej, odsetek gospodarstw domowych deklarujących duże problemy z obsługą zobowiązań jest najniższy od momentu rozpoczęcia monitoringu tego zjawiska w I kwartale 2007 r.

Poprawa bieżącej obsługi przekłada się na prognozy gospodarstw domowych dotyczące obsługi zobowiązań w przyszłości. Znacząco wzrósł odsetek gospodarstw domowych spodziewających się bezproblemowej obsługi zobowiązań w nadchodzących 12-tu miesiącach (wzrost z 30,7% do 40,7%). Jednocześnie spadł odsetek gospodarstw spodziewających się problemów z obsługą. Małych problemów spodziewa się obecnie 24,2% (wobec 25,8% poprzednio), a dużych 7,9% (wobec 9,5% poprzednio). Jednocześnie spadła znacząco niepewność co do przyszłej obsługi wyrażona odsetkiem odpowiedzi „nie wiem” (spadek z 32,8% do 25,9%). Optymistyczne prognozy gospodarstw domowych dotyczące obsługi zobowiązań dają nadzieję na zmniejszenie szkodowości portfeli kredytowych banków, a w konsekwencji na spadek oprocentowania pożyczek i kredytów dla gospodarstw domowych.

Przebieg obsługi zadłużenia - stan (1Q 2013)

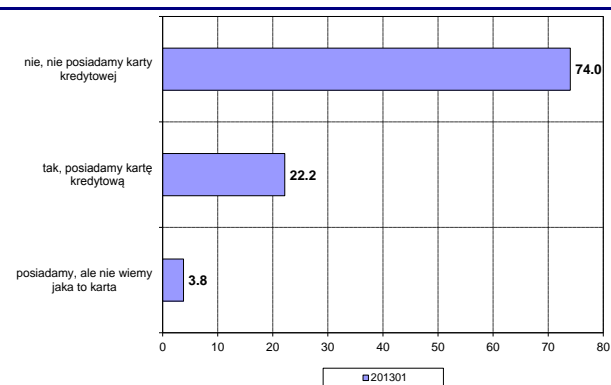

Przebieg obsługi zadłużenia - prognoza (1Q 2013)

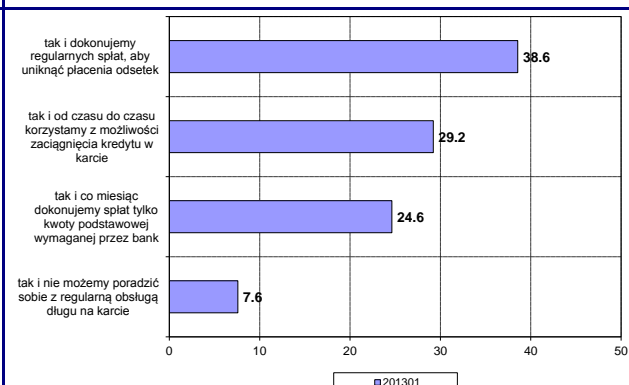

POSIADANIE I UŻYTKOWANIE KART KREDYTOWYCH

Posiadanie karty kredytowej - stan (1Q 2013)

Sposób korzystania z karty kredytowej (1Q 2013)

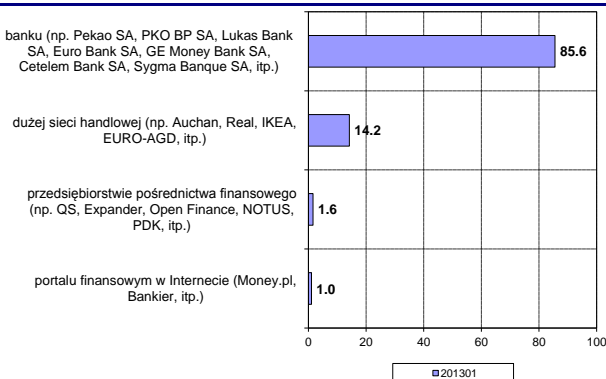
Dane NBP pokazują, że zadłużenie z tytułu długu na karcie kredytowej w ujęciu rocznym spada od ponad dwóch lat. Odsetek gospodarstw domowych posiadających kartę kredytową jest na poziomie 22,2% i w ciągu ostatnich dwóch lat zmniejszył się z poziomu ok. 27% w lipcu 2011 r. Zmniejszenie udziału gospodarstw posiadających kartę wynika przede wszystkim bardziej ostrożnej polityki banków w obszarze kredytu konsumpcyjnego, co głównie spowodowane jest restrykcyjnością rekomendacji T. Dołączyły się do tego również ostrożniejsze zachowania gospodarstw domowych, które nie sięgają już po ten instrument tak chętnie, jak wcześniej.

Uzyskane wyniki pokazują, że pomimo ogólnego trendu pokazującego spadek posiadania karty kredytowej, w grupie tych które kartę posiadają ponad 60% korzysta z możliwości zaciągnięcia zadłużenia w karcie. Udział tych, którzy dokonują regularnych spłat, żeby uniknąć płacenia odsetek to zaledwie 38,6%. Niepokojący fakt stanowi, że obecnie 7,6% gospodarstw domowych, które posiadają kartę kredy-

tową nie może sobie poradzić nawet ze spłatą kwoty minimalnej. Co więcej, prawie co czwarty posiadacz karty kredytowej (24,6%) znajduje się na granicy zdolności obsługi zobowiązań w karcie i spłaca jedynie z miesiąca na miesiąc podstawową kwotę ponosząc znaczące koszty odsetek.

Wciąż dominującą pozycję na rynku kart kredytowych posiadają banki. Karty wydane przez instytucje bankowe obecne są w grupie 85,6% gospodarstw domowych posiadających karty. Od 2008 r. znaczącą pozycję na rynku wywalczyły sobie karty wydawane przez duże sieci handlowe. Oferując zniżki przy dokonywaniu zakupów, dotarły już ze swoją ofertą do ok. 15% gospodarstw domowych. Dla porównania, w 2008 r. obecne były w grupie zaledwie 6% gospodarstw. Inni gracze stanowią na razie margines tego rynku. Wyniki obecnego badania wskazują, że przeciętna wielkość zadłużenia w karcie wynosi ok. 1600 złotych. Jest to stosunkowo niewielka kwota w porównaniu do kredytu bankowego na cele konsumpcyjne, który zazwyczaj wynosi ok. 8000 złotych.

Emitent karty kredytowej (1Q 2013)

Wielkość zadłużenia na karcie (1Q 2013)

